

VANHAN MAAILMAN KATOLLA

TEKSTI Pasi Lehtinen & KUVAT Vesa-Matti Väärä

Jari Surakan, Antti Ristolaisen, Jukka Brandtin, Turkka Laakkion perustamat startupit kiskovat Saloa kohti valoa vanhassa Nokian kiinteistössä.

Suomen Piilaaksoksi kutsuttu salolainen Meriniityn teollisuusalue on nähnyt kirkkaampiakin aikoja kuin nyt syysateisena perjantaiamuna. Metalliporttien takana seisovan entisen Nokian kiinteistön lasikatos, "taikurinhattu", kurottaa kohti harmaata taivasta. "No visitors" -kyltti (ei vierailijoita) on vasta paria viikkoa aiemmin saatu vaihdettua uuteen opasteeseen, jossa ei ole mukana samaa kielto sanaa. Tuloaulassa Microsoftin Lumia-puhelimen värikkäät mainosteippaukset muistuttavat Nokian seuranneesta amerikkalaisisännästä, joka lopulta myös sammutti valot - mutta vain hetkeksi.

Ylemmissä kerroksissa näky on pysäyttävä. Pitkien käytävien varrella olevat pimeät huoneet ja suuret aulat nukkuvat hiljaisuudessa.

Huippuvuosina kiireisiä ja nälkäisiä insinöörejä ruokki täällä kolme työpaikkaruokalaa. Nyt yksi niistä on eristetty paksulla köydellä.

Meriniityssä oli 6 000 työntekijälle niin oma terveysasema kuin pankkiautomaattikin.

KAIKKI EI kuitenkaan ole jäänyt valtavassa talossa varjojen maille. Valot ovat syttyneet uudestaan ja nyt vierailijat ovat enemmän kuin tervetulleita.

- Vielä pari viikkoa sitten tämä tila oli täynnä muuttolaatikoita. Nyt saimme oviin omat teippauksemme, kertoo Yrityssalo Oy:n toimitusjohtaja **JYRKI SJÖHOLM**.

Sjöholm ja muut reilu kymmenkunta Yrityssalon työntekijää opastavat ja sparraavat IoT Campukseksi nimetyn rakennuksen 2. kerroksessa Saloa kohti uutta, jättiyritysten jälkeistä valoisampaa maailmaa.

- En halua kehua meitä, mutta olemme hyvässä huudossa, hehkuttaa kehittämisspällikkö **MAIJA PIRVOLA**.

Positiivisuuteen löytyy perusteita tilastoista. Kaupungin työttömyysprosentti oli heinäkuussa 15. Edellisen kerran heinäkuussa on ollut vähemmän työttömiä kuusi vuotta sitten. Lomautettujenkin määrä on laskussa.

Kun vanhat isännät ovat lähteneet, on uusien yrittäjien aika. Yrityssalon teippaukset koristavat entisen Nokian valtakuunan seinä.

Kaupungissa toimivien yli 5 000 yrityksen joukosta löytyy yhä suuria työllistäjiä, mutta runsaasti myös mikroyrittäjiä.

- Tietointensiivisiä yrityksiä on syntynyt aika mukavasti. Tässäkin kiinteistössä on yli 40 startupia, luonnehtii projektipäällikkö **TOMMI VIRTANEN**.

JARI SURAKKA, ANTTI RISTOLAINEN, JUKKA BRANDT ja **TURKKA LAAKKIO** edustavat heistä vain noin kymmentä prosenttia, mutta sama käsikirjoitus sopisi valtaosaan IoT Campuksen uudehkoista yrittäjistä: pitkä ura Nokialla, vaihto Microsoftin palkkalistoille, irtisanominen ja uuden aloittaminen - yrittäjänä ja monien vanhojen kollegojen työllistäjänä.

- Kahden viikon työttömyysjakson aikana oli valittava, jatkanko toisessa yrityksessä, vai teenkö oikeasti jotain uutta, muistelee Protohouse Finlandin perustanut toimitusjohtaja Jari Surakka.

- Alussa oli hankalaa, mutta nyt asiakkaita on runsaasti, Surakka kertoo Protohousen sydämessä, jossa satojen tuhansien eurojen arvoiset koneet ja 3D-printterit työstävät asiakkaiden tilaamia tuotekehitysmalleja.

Takana ovat ensimmäiset "maksetut kesälomat", jolloin sekä koneet että työmiehet lepäsivät - Surakkaa lukuunottamatta.

- Muut lomailivat, mutta yrittäjä ei.

- 15 vuoden jakso Nokialla ja Microsoftilla oli mielenkiintoista aikaa, mutta tämä on vielä mielenkiintoisempaa, jota teen ihan toisenlaisella sykkeellä. Yrittäminen on pirun kivaa yhdessä asiantuntevan tiimin kanssa. Kukaan ei jaksaa pelkän kokiksen ja pitsan voimilla, miehille pitää saada myös palkkaa. Kaikki perustuu siihen, että olemme täällä myös 10 vuoden päästä. Otamme työpaikkoja takaisin Saloon, Surakka sanoo.

Protohouse Finland työllistää tällä hetkellä viisi henkilöä.

- Kuudes kaveri on haussa. Ammattimiehistä on vain pulaa.

KERROSTA YLEMPÄNÄ Antti Ristolainen luotsaa pilvi- ja ohjelmistopalveluihin keskittynyttä AJR Solutionsia.

- Microsoftin ohella työskentelin omassa, yhden henkilön yrityksessäni loppuvuodesta 2015. Seuraavana vuonna tulivat yt-neuvottelut ja katto lähti päältä. Ajattelin heti, että lähdän tekemään uutta, omaa yritystä, Ristolainen kertoo.

AJR Solutions työllistää Salossa ja Tampereella yhteensä 15 henkilöä, Intiassa 8.

- Tänä syksynä saimme Microsoftin kumppanuuden vuodelle 2018.

Gavon Oy:n toimitilossa roikkuvat vierakkain jalkapalloseura HJK:n ja kori-

1. - Oman hyvinvoinnin kannalta olisi pitänyt perustaa yritys jo kymmenen vuotta aiemmin, Gavonin toimitusjohtaja Jukka Brandt toteaa.

2. - Nyt saan tehdä pitkää päivää omaan piikkiin omalla agendalla, RCP Softwaren Turukka Laakkio iloitsee.

3. - Ajattelin heti, että lähdän tekemään uutta, omaa yritystä, AJR Solutionsin Antti Ristolainen sanoo.

4. - Alussa oli hankalaa, mutta nyt asiakkaita on runsaasti, Protohousen toimitusjohtaja Jari Surakka kertoo.

1.
3.

2.
4.

Oulu ohitti aallonpohjan

Salon ohella korkean teknologian rakennemuutos iski lujaa Oulun seutukuntaan.

– Sen tiimellyksessä hävisi 4 000 työpaikkaa. Nyt korkean teknologian ja ict-alan työpaikkoja on enemmän kuin Nokia-klusterin parhaimpina vuosina, sanoo Oulun yliopiston taloustieteen professori **RAULI SVENTO**.

– Kaikki yritykset eivät ole startupeja, mutta niitä on kuitenkin useita satoja.

Oulun seutu äkillisen rakennemuutoksen alueena -raportin (**JOHANNES HERALA, JAAKKO SIMONEN, Rauli Svento**) mukaan "seutukunnan viimeaikaisen kehityksen perusteella korkean teknologian alan murroksen pahin aallonpohja näyttää olevan ohitettu ja alalla on kasvuvireyttä".

Selonteko arvioi, että "seutukunnasta vaikuttaakin löytyneen vilpittömää uskoa ja optimismia siitä, että alueen ihmisten inhimillinen osaaminen todella kantaa".

– So far so good, nyt on päästy hyvään imuun. Jotta kasvun jatkuminen taataan, pitäisi pian saada onnistumistarinoita kansainvälisen markkinan avaamisessa, lisää pääomasijoituksia, samoin yritysten onnistuneita exitejä, Svento listaa.

– Toinen juttu on, saadaanko riittävästi osaavaa työvoimaa ylläpitämään kasvua.

Svento kuitenkin uskoo tulevien menestystarinoiden syntyyn.

– Uutta Nokkia ei tule, mutta viiden vuoden päästä voisi olla käsillä keskisuuria onnistujia kansainvälisillä markkinoilla.

pallojoukkue Salon Vilppaan värikkäät huivit.

– Haaveilin omasta yrityksestä jo vuonna 1993, mutta ajattelin, että ehkä en kuitenkaan osaa. Koulu ja opiskelu olivat kesken, perustin perheen, tuli asuntolainaa. Oli pelattava varman päälle, kertoo toimitusjohtaja Jukka Brandt.

– Oman hyvinvoinnin kannalta olisi pitänyt perustaa yritys jo kymmenen vuotta aiemmin. Isossa firmassa koin itseni liian kahlituksi.

Brandtin Gavon kehittää mobiiliapplikaatioita älypuhelimien, muun muassa urheilu- ja liikekeskusmaailmaan. Ja vähän muuallekin.

– FindIT-etsintäjärjestelmä auttaa navettaan saapuvaa eläinlääkäriä löytämään kymmenien lehmien joukosta juuri sen oikean Helunan.

MICROSOFTIN TUOTEKEHITYS-OSASTON sulkeminen sai Turcka Laakkionkin tekemään nopeita ratkaisuja. Hän keräsi omasta ja kollegojen tiimistä 15 henkilön ryhmän kasaamaan omaa startupeja.

– Otimme riskiä, mutta toki Microsof-

tin kipurahat auttoivat huomattavasti. Ei tarvinnut hetkeen murehtia omasta toimeentulosta, Laakkio muistelee.

– Lähdimme vähän "soitellen sotaan", tarkempaa bisnesideaa ei ollut, mutta luotin siihen, että tiimi osaa tehdä minä tahansa tuotesoftan mihin tahansa tuotteeseen.

Näin sai alkunsa ohjelmisto- ja elektroniikkasuunnittelun RCP Software.

– Helmikuussa 2016 saimme ensimmäisen asiakkaamme.

– Firman perustaminen Suomessa on helppoa, yrittäjän kannalta jopa miellyttävää. 2 500 euroa sisään ja osakeyhtiö on perustettu.

Nyt Laakkion palkkalistoilla on 19 työntekijää, joiden keski-ikä on 48 vuotta.

– Yksi kaveri täytti juuri 60 vuotta.

– Nokialla tein laput silmillä pitkää päivää Nokian agendalla. Nyt saan tehdä pitkää päivää omaan piikkiin omalla agendalla. Motivaatio on ihan eri tasolla. Vaikka tämä on bisneksen tekemistä ja joskus veremakukin suussa, niin kivaa on silti oltava. Ei kukaan jaksaa mennä muuten töihin. Jukan (Brandt) komment-

– Onhan se tuen loppuminen tietenkin menetys, mutta yrityksissä tuen määräaikaisuus on ollut tiedossa. Kaikki ymmärtävät, ettei se voi jatkua ikuisuuksiin, Yrityssalon toimitusjohtaja Jyrki Sjöholm luonnehtii.

tit piristävät työpäiviä. Tämä salolainen yhteisöllisyys on auttanut.

NOKIAN JA MICROSOFTIN hylkäämän Salon seutukunnan ensiapuna on ollut nimitys äkillisen rakennemuutoksen (ÄRM) alueeksi. Tuki kuitenkin loppuu tämän vuoden lopussa.

Nimityksen turvin ELY-keskus on voinut myöntää yrityksille erityistä tukea. Kahdeksan vuoden aikana on käynnistetty seutukunnan yrityksissä yhteensä 290 hanketta.

– Hankkeet ovat olleet eri kokoisia. Suuria, yli 10 miljoonan projektoja, ja paljon pieniä, Yrityssalon Tommi Virtanen arvioi.

– Esimerkiksi kansainvälistymiseen liittyviä hankkeita on käynnistetty pelkästään tämän vuoden puolella kuusi kappaletta.

Yrityssalon toimitusjohtaja Jyrki Sjöholm myöntää, että "huoli on olemassa".

– Onhan se tuen loppuminen tietenkin menetys, mutta yrityksissä tuen määräaikaisuus on ollut tiedossa. Kaikki ymmärtävät, ettei se voi jatkua ikuisuuksiin, Sjöholm sanoo.

– Ankeina taloudellisia aikoina tuki on varmasti madaltanut yritysten kynnystä investointipäätösten tekemiseen.

MAASEUTURAHASTON TUKI paikkaa ÄRM:n loppumista. Salossa sen ulkopuolelle kuitenkin rajautuvat niin keskuksena kuin Meriniitynkin alueet.

– Aina löytyy selviytymiskeinoja, Sjöholm uskoo.

– On vaikea uskoa enää sellaiseen kuoppaan, joka syntyi Nokia-klusterin jälkeen, Virtanen pohtii.

Ei siihen usko entisten Nokia-insinöörin joukkokaan heidän poseerattessaan valokuvaajalle entisen työnantajansa – ja nykyisten omien yritystensä – katolla.

Taivas on horisontissa harmaa, mutta tuore startup-nelikko uskoo yrittäjyyteen ja kannustaa siihen muitakin.

– Ole nöyrä, mutta älä nöyristele. Pidä tyytyväisenä työntekijät ja asiakkaat, Laakkio neuvoo.

– Leipä on alkuvaiheessa kapea, mutta eipä ole vapaa-aikaakaan, johon rahaa kuluisi. Palkkio onnistumisesta on kuitenkin aivan eri sfääreissä, Brandt jatkaa.

– Ehdottomasti kannattaa ryhtyä yrittäjäksi. Käy tapahtumissa, tapaa ihmisiä. Kukaan ei tule sinua noutamaan omasta toimistostasi. Älä laske omaa tuntipalkkaa, itse pesen yhä meidän kahvikupitkin, Ristolainen sanoo.

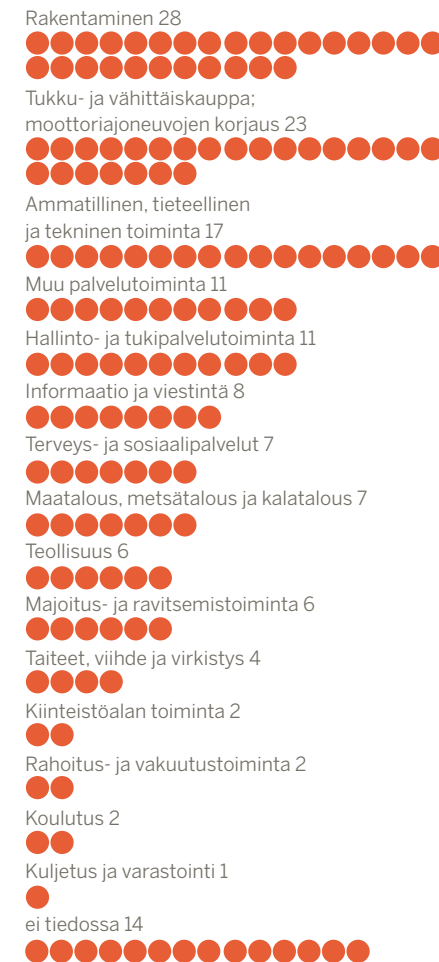
– Älä hätkähä, jos heinäkuussa kassa sulaa. Tai jos peset itse ensimmäisen toimintavuoden ajan toimistolla vessoja, Surakka päättää.

– Kaikki perustuu siihen, että olemme täällä myös 10 vuoden päästä. Otamme työpaikkoja takaisin Saloon, Jari Surakka toteaa.

SALO LUKUINA

PERUSTETUT YRITYKSET TAMMI-HEINÄKUU 2017

150

TOIMIVIA YRITYKSIÄ HEINÄKUU 2017

5 179

Lähde: Varsinais-Suomen ELY-keskuksen työllisyyskatsaus/Toimiala Online/Asiakastiedon Myyntioptimi/Patentti- ja rekisterihallituksen Virre-palvelu